

Meranie korupcie

Dávid Boroň
Milan Seman

Definícia podľa ministerstva vnútra ČR

Korupciu môžeme charakterizovať ako vzťah medzi dvoma subjektmi, či už jednotlivcami, alebo inštitúciami, z ktorých jeden ponúka a väčšinou aj poskytuje druhému určitú formu odmeny za poskytnutie, či prísľub neoprávnenej výhody.

Druhá strana potom očakáva, že za túto poskytnutú výhodu mu bude poskytnutia sľúbená materiálna alebo nemateriálna odmena.

Formy korupcie

- rozdeľujeme na základe **rozsahu, intenzity a závažnosti** na:

- **malú** (bagatelní) - drobné úplatky, podplatenie dopravného policajta, alebo nižších úradníkov (Nie je považovaná za nebezpečnú, avšak početnosťou výskytu môže spôsobiť väčšie škody ako veľká korupcia)
- **veľkú** (závažnú a organizovanú) - súvisí s činnosťou vysoko postavených verejných činiteľov, premyslená organizácia, značné výhody a vysoké zisky zainteresovaných subjektov

- **podľa oblastí**, kde korupcia pôsobí:

- vnútorná (v systéme verejnej správy, obvykle za účelom dosiahnutia vyššieho postavenia)
- politická (medzi verejnou mocou a súkromným sektorom, verejne zakázky)
- v štátnej správe (úrady práce, správa daní..)
- v municipalitách (predstavitelia krajov, starostovia)
- verejný sektor (zdravotníctvo, školstvo)
- súkromný sektor (nekalý konkurenčný boj)
- v médiách (manipulácia s informáciami za účelom získania vyššej polit. moci)

- rozdelenie **podľa Karklinsa**, týkajúce sa **korupcie v postkomunistických krajinách**

- **malá:**
 - podplácanie úradníkov
 - zámerne neprehľadná regulácia, zatemňovanie pravidiel, zlá organizácia
 - zneužívanie právomoci plynúcich z dozorovej činnosti verejnej správy
- **veľká:**
 - sprenevera verejných zdrojov
 - nehospodárne využívanie verejných zdrojov
 - súkromný prospech z privatizácie
 - zneužívanie úradnej moci pri udeľovaní verejných zakázok
 - nepotizmus (presadzovanie príbuzných a obľúbencov), klientelizmus (uprednostňovanie priateľov a spriaznených skupín), predaj pozícií

Straty spojené s korupciou

- rozpad dôvery v právny štát
- ohrozenie stability štátu
- vytvára nikým nevolené a nedemokratické mocenské štruktúry
- trpí infraštruktúra
- nedostatočná zdravotná starostlivosť, alebo vzdelanie
- pozície obsadené nekvalifikovaným personálom
- chudobní sú najzraniteľnejšou skupinou obyvateľstva
- kultúra a šport (štátne granty)

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
1	Denmark	90
1	Finland	90
1	New Zealand	90
4	Sweden	88
5	Singapore	87
6	Switzerland	86
7	Australia	85
7	Norway	85
9	Canada	84
9	Netherlands	84
11	Iceland	82
12	Luxembourg	80
13	Germany	79
14	Hong Kong	77
15	Barbados	76
16	Belgium	75
17	Japan	74
17	United Kingdom	74
19	United States	73
20	Chile	72
20	Uruguay	72
22	Bahamas	71
22	France	71

22	Saint Lucia	71
25	Austria	69
25	Ireland	69
27	Qatar	68
27	United Arab Emirates	68
29	Cyprus	66
30	Botswana	65
30	Spain	65
32	Estonia	64
33	Bhutan	63
33	Portugal	63
33	Puerto Rico	63
36	Saint Vincent and the Grenadines	62
37	Slovenia	61
37	Taiwan	61
39	Cape Verde	60
39	Israel	60
41	Dominica	58
41	Poland	58
43	Malta	57
43	Mauritius	57
45	Korea (South)	56
46	Brunei	55

RANK	COUNTRY/TERRITORY	SCORE
46	Hungary	55
48	Costa Rica	54
48	Lithuania	54
50	Rwanda	53
51	Georgia	52
51	Seychelles	52
53	Bahrain	51
54	Czech Republic	49
54	Latvia	49
54	Malaysia	49
54	Turkey	49
58	Cuba	48
58	Jordan	48
58	Namibia	48
61	Oman	47
62	Croatia	46
62	Slovakia	46
64	Ghana	45
64	Lesotho	45
66	Kuwait	44
66	Romania	44
66	Saudi Arabia	44
69	Brazil	43

69	FYR Macedonia	43
69	South Africa	43
72	Bosnia and Herzegovina	42
72	Italy	42
72	Sao Tome and Principe	42
75	Bulgaria	41
75	Liberia	41
75	Montenegro	41
75	Tunisia	41
79	Sri Lanka	40
80	China	39
80	Serbia	39
80	Trinidad and Tobago	39
83	Burkina Faso	38
83	El Salvador	38
83	Jamaica	38
83	Panama	38
83	Peru	38
88	Malawi	37
88	Morocco	37
88	Suriname	37
88	Swaziland	37

Metódy merania korupcie a Štúdie

Tvrde dáta:

- oficiálna policajná štatistika
- súdne štatistiky
- analýza tlače

tieto dáta obsahujú len zistené alebo dokázané prípady preto vedú k skresleniu. Využívajú sa skôr na hodnotenie štátu v boji proti korupcii.

Mäkké dáta:

- založené na kvalitatívnych spoločenských výstupoch ktoré sú neskôr kvantifikované do podoby indexov vhodných pre medzinárodné porovnanie. Tento prístup je však možné rozdeliť podľa spôsobu zberu a vyhodnocovania dat do štyroch základných skupín. Popisujú skôr spoločenské vnímanie korupcie, nie jej objektívnu a presnú mieru.
 - Expertné hodnotenia (World Bank - Index Governance Matters GM)
 - Prieskumy verejného názoru (Transparency International (TI) - Global Corruption Barometer)
 - zložené indexy (TI - CPI - Corruption Perceptions Index)
 - využitie objektívnych dat (Peter Neuman - Neumanov index)

Opatrenia

- väčšia zodpovednosť štátnych zamestnancov za svoju prácu
- väčšia verejná kontrola
- zvýšenie transparentnosti (napr. verejných zakázok)
- efektívnejší systém slobodného prístupu k informáciám

Otázky

Ktorý z týchto indexov vydáva Transparency International?

1. GM
2. GNH
3. **CPI**
4. Dow Jones

Na ktorú skupinu obyvateľstva má korupcia najhorší dopad?

1. Stredná vrstva
2. **Chudobní obyvatelia**
3. Na všetky rovnako
4. Horná vrstva

